

Føroya ull — Føroya trupulleiki

Eiðismaður spinnur í roykstovuni fyrri uml. 100 árum síðani

Sjaldan hava føroyingar hoyrt so nógvur skuldsetingar og ilneitingar um umsitingina av samfelagi okkara sum seinastu árin. Vit hava nú havt høvi at velja nýtt fólk, og vóna vit at væl hevur verið valt.

Hugsi at vit eru nógv vanlig fólk, sum leingi hava kent á okkum, hvønn veg tað fór at ganga, at her bleiv galin endi. Hvi hava vit so ikki gjørt meira vart við okkum, skrivað, tosað o.s.fr.? »Tað nyttar einki! Tað er helst soleiðis, flest okkara hugsa.

Allarhelst er hetta skeivur hugsunarháttur. Kanska nyttar tað kortini.

Eg fari at taka eitt evni fram til viðgerðar, sum stór tøg hefur verið um, og sum eg meti er ein samfelagsligur trupulleiki. Tað er: Føroyska ullin.

Í vár var meginparturin av ullini brendur — longu í haganum. Menn tóku petroleum við sær út, tí ull »brennur« sera illa, so mikið illa, at enn ikki nýmótans brenniðvar maktaðu at basa skinnullini í heyst.

Føroyingar noyddust at nýta sitt hugflog — at oyða ullina so sporleyst, sum gjørligt. Høvdu einki í at velja.

Hvat hevur verið gjort fyrri at loysa ullartrupulleikan hesi seinastu árin?

Jú, einstaklingar og feløg hava roynt, men tey hava havt stórar vansar at stríðast við.

— Mongum kann tykjast, at politikarar hava havt litlan áhuga fyrri hesum partinum av samfelagsliga og vinnuliga møguleika okkara.

Í hvussu er hevur ikki nógv verið at hoyrt haðani.

Nevndir hava verið settar at kanna eitt og annað, men hvat er komið burturúr? Hvi frættist so litið ítøkiligt?

Attu ikki hesi viðurskipti at komið nógv meira fram í almennum orðaskifti, eitt nú t.d. á Litlatingi í sjónvarpinum?

Útbúgving

Í vár hoyrdist í fjølmiðlunum, at nú skuldi okkurt henda á tóvirkisøkinum. Boð skuldu sendast eftir donskum »designarum« at skapa tíðarhóskandi uppskot til føroyska framleiðslu.

Hvi danskir ella aðrir útlenskar »designarar«? Hvi ikki føroyingar? Svarið er heilt einfalt. Vit útbúgva einki fólk á hesum øki.

Royndir hava verið gjørdar við slíkari útbúgving. Eftir áheitan frá Føroya Landsstýri setti

landsskúlafyrisingitingin nevnd at gera álit um hesi viðurskipti. Hópur av fundum vóru hildnir og fyrri nógvum árum síðani var komið fram til eitt álit.

Einki er tó frætt aftur frá tí, tað tykist havnað í einhvørjari skuffu á hægri stovni.

Vónandi er tó ikki ov seint enn at taka aftur um endan, tí tað er av alstórum týðningi, at lista- og handverkarútbúgving fer fram í Føroyum.

Her er ikki pláss at greina innihald og krøv í slíkari útbúgving, men vit eiga at taka støði í egnari rávøru og byggja á egnan mentunararv og annars lúka tey krøv, sum útbúgvingar av slíkum slag seta á altjóða støði.

Føroyska náttúran hevur givið inspiratión til framkomna myndarlist. Einki er at ivast í, at hon eisini kundi verið íblástur til serstakt føroyskt »design«, bæði til litir og skap. Tað er heilt burturvið, at føroyingar í dag noyðast at fara í útland at nema handaliga útbúgving.

Nakrar hugleiðingar

Ein sannroynd er, at tað slepst av við dygdarvøru sjálvt um hon er dyr! Hygg bert at teimum

Vit eiga at fara í gongd, ongantið ov skjótt. Eingini ivi er í, at fólk eru fús. Men hvussu fara vit í gongd?

Sagt verður, at fólk eru meira »kreativ« í peningaligum niðurgangstíðum.

Politikarar megu ganga á odda, vera kreativir og stuðla, so at skilagóð til-tøk verða sett í gongd.

Um ullina

Ullin skal hagreiðast væl frá fyrst til síðst, skal hon gerast dygdarvøra.

Hugsi her eisini um bóndur og seyðaalara. Teir megu fáa sin ágóða av at framleiða dygdarvøru, so at teir eisini hava ullina í huga, tá sett verður við.

Sleppast má undan at senda ullina av landinum at vaskast, og møguliga fáa hana heim aftur sum 2. floks rávøru. Hendan liðin eiga vit at stýra sjálvi og fáa sett á stovn ullarvaskari eftir egnum royndum og fortreytum.

Og er einki »genialt høvd«, sum kundi skapt eitt nappitól! Tað hevði verið kollveltandi uppfinning fyrri ullaridnaðin.

T.d. er broddurin serstøk rávøra til vevnað, eitt nú til teppir.

Talan kundi tá eisini blivið um øll slag av føroyskum tógvi — frá tí mjúkasta og finasta til tað grovasta og sterkasta.

— Vit eiga eisini at hava litingarvirki sett á stovn. Náttúrlitirnir eru vakrir, men litauðvalið eigur at verða nógv størri, um nóg mikil áhugi skal verða fyrri tógnum.

vøkru bundnu troyggunum, føroyingar ganga í í dag, keyptar t.d. í Italiu, Skotlandi og aðrar staðir.

Napping í hond

av tí ørgrynna av møguleikum, sum eru á hesum øki, frá brúkslutum, klæðum til finastu myndarlist. Hetta er eitt handverk, ið er í stórari menning um allan heimin. — Skinnullin er 1. floks rávøra til tess.

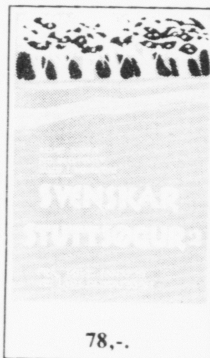
Nevnast kann her, at ein donsk fyriteka hevði framsýning av »ullardýnum« (ull istaðin fyrri fjøður), og vóru hesar dýnur sera væl umtóktar — (kostaðu 1200 kr. at keypa — og keyptar vórðu tær).

Týskur rithøvundur, Bert. Brecht, skrivur eina staðni: »Tað er óvisur maður, sum byggir sitt hús við bert einari hurð«.

Tað er júst soleiðis, vit hava bygt alt ov leingi. Vit eiga nú at lata eyguni upp fyrri øðrum møguleikum.

Føroyska ullin má vera ein av mongum møguleikum í framtíðini.

Ása Hátún

78.-

**HAVNAR
TAXI**
Tel. 88100